

SCENARIUSZ BUDŻET OSIEDLOWY KROK PO KROKU

Budżet obywatelski jest narzędziem, które pozwala mieszkańcom bezpośrednio decydować o wydawaniu środków z budżetu miasta lub gminy. W przeciwieństwie do konsultacji społecznych, tutaj władze samorządowe deklarują, że wybrane przez mieszkańców pomysły zostaną zrealizowane. Budżet obywatelski można wprowadzić na poziomie osiedla lub dzielnicy.

Osiedla oraz dzielnice to jednostki pomocnicze gminy. Stanowią najniższy szczebel samorządu miejskiego. Ich rady nie posiadają osobowości prawnej, a kompetencje, zakres działania oraz obowiązki określa statut rady osiedla lub dzielnicy. Rady mogą od gmin otrzymywać środki finansowe na realizację zadań statutowych, np. projektów aktywizujących mieszkańców czy na realizację lokalnych zadań inwestycyjnych lub remontowych. O tym na co wydatkowana jest część tych pieniędzy będą mogli decydować mieszkańcy, jeśli tylko uda Wam się wypracować osiedlowy budżet obywatelski!

Jak to zrobić? Tutaj znajdziecie dokładną instrukcję jak krok po kroku wspólnie zdecydować o osiedlowych wydatkach:

1. Poznaj statut rady osiedla lub dzielnicy

Znajomość dokumentu pozwoli Wam dostosować się do stylu pracy rady. Dowiedziecie się, jak rada rozpatruje wnioski, w jaki sposób podejmuje decyzje. Statutu poszukajcie na stronie internetowej osiedla, dzielnicy lub miasta, ew. w Biuletynie Informacji Publicznej tych jednostek. Jeśli tam statutu nie znajdziecie, uzyskajcie go w trybie dostępu do informacji publicznej. Pomoże Wam w tym poradnik **DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ**.

2. Znajdź sojuszników

Budżet obywatelski wprowadzono już w wielu gminach, wsiach i osiedlach. Doświadczenie mówi, że procedurę tę dużo łatwiej przeprowadzić, gdy pomysł cieszy się poparciem licznych i wpływowych sojuszników. Mogą to być m.in. nieformalne grupy mieszkańców, lokalne organizacje pozarządowe, sami decydenci – prezydent miasta, burmistrz, wójt, radni miasta lub gminy. Im więcej osób i instytucji poprze pomysł, tym większa szansa na sukces. Na tym etapie możecie skorzystać z poradnika **JAK ZDOBYWAĆ POPARCIE?**

3. Przekonaj radę osiedla lub dzielnicy do przekazania mieszkańcom części budżetu

Przekonanie rady osiedla lub dzielnicy, by przekazała część budżetu do dyspozycji mieszkańców, to jeden z najtrudniejszych etapów zadania. Decyzja taka zapada głosami co najmniej połowy radnych (zakładając, że rada podejmuje stanowiska zwykłą większością głosów). Zanim skontaktujecie się z radą, polecamy Wam poradnik **JAK PRZEKONYWAĆ WŁADZĘ**. Rada osiedla lub dzielnicy może przekazać do budżetu partycypacyjnego całość funduszy, jakimi dysponuje lub ich część. Konkretna wysokość kwoty zależeć będzie również od „zamożności” rady – czyli od tego, ile ona sama otrzyma z budżetu gminy.

- ❖ *Ustalając z radą wysokość budżetu partycypacyjnego musimy prowadzić rozsądne negocjacje. Zbyt mała kwota zniechęci mieszkańców do angażowania się we współdecydowanie o finansach, a zbyt wygórowane oczekiwania mogą przstraszyć radnych.*

4. Stwórz grupę roboczą

To bardzo ważny moment: teraz musicie zdecydować w jaki sposób będzie przebiegać wspólne decydowanie o budżecie. Zaplanujcie to dokładnie. Na tym etapie warto stworzyć zespół roboczy, który szczegółowo zaplanuje jak będzie przebiegał cały proces wdrażania budżetu obywatelskiego, czyli m.in.: harmonogram działań, promocja inicjatywy wśród mieszkańców, organizacja spotkań, przebieg i liczba spotkań, regulamin udziału w procesie, wzory formularzy zgłaszanych przez mieszkańców projektów, czy weryfikacji formalnej zgłaszanych projektów, metody głosowania, podział zadań między władzami a mieszkańcami.

- ❖ *W skład takiego zespołu roboczego mogą wejść zarówno mieszkańcy jak i przedstawiciele władz jednostki, w której chcecie wprowadzić budżet obywatelski.*

W stworzeniu grupy roboczej i realizacji projektu pomogą Wam poradniki **JAK STWORZYĆ GRUPĘ ROBOCZĄ?, PRZYKŁADOWY FORMULARZ OPISU PROJEKTU I PRZYKŁADOWY FORMULARZ WERYFIKACJI FORMALNEJ PROJEKTU**.

5. Zaprosz mieszkańców

Ważnym elementem naszej pracy jest popularyzacja idei budżetu obywatelskiego oraz zapraszanie przedstawicieli różnych grup do włączenia się w proces. Informacja powinna

dotrzeć do mieszkańców najpóźniej na etapie zbierania pomysłów na wykorzystanie budżetu. Ważne, aby jak największa liczba mieszkańców wzięła udział w dyskusji nad poszczególnymi propozycjami i podejmowania decyzji o wydatkach (głosowania propozycji). Aby dowiedzieć się jak prowadzić działania promocyjne, zapoznaj się z naszym **JAK INFORMOWAĆ?**

6. Zorganizuj spotkania z mieszkańcami, zbierz pomysły

Aby zebrać pomysły mieszkańców i wspólnie je przedyskutować, musimy zorganizować spotkanie, a nawet krótki cykl spotkań.

Podczas spotkań należy:

- Wybrać najbardziej „palące” dla mieszkańców problemy
- Zastanowić się w jaki sposób można te problemy rozwiązać
- Opracować wspólnie kilka koncepcji projektów, które następnie zostaną poddane pod głosowanie

❖ *Ważne, żeby urządzić spotkanie w takiej przestrzeni, która jest dostępna dla wszystkich (np. biblioteka lub klub osiedlowy).*

Celem spotkania jest zebranie jak największej liczby pomysłów. Należy to zrobić w umiejętny sposób, aby arbitralnie nie eliminować pomysłów. W przeprowadzeniu tego zadania pomogą Wam poradniki **JAK ZBIERAĆ OPINIE?** i **PRZYKŁADOWY PRZEBIEG SPOTKAŃ**

7. Poddaj pomysły pod głosowanie mieszkańców

Kiedy zbierzemy już pomysły, zadbajmy o to, aby dowiedzieli się o nich wszyscy mieszkańcy. Powinni oni mieć możliwość porównania pomysłów i dokonania świadomego wyboru. Możliwość udziału w plebiscycie powinni mieć wszyscy mieszkańcy osiedla (dzielnicy), niezależnie od tego, czy są na tym terenie zameldowani, a także od tego, czy brali udział w cyklu spotkań poprzedzającym głosowanie. **Pamiętaj o tym, aby poinformować mieszkańców gdzie i kiedy odbędzie się głosowanie!** Nim rozpoczniecie przygotowania do tego etapu, radzimy zapoznać się z poradnikiem **ZASADY GŁOSOWANIA.**

Na tym etapie rolą mieszkańców jest monitoring realizacji wybranych projektów oraz ocena ich wdrożenia. Wnioski z realizacji powinny posłużyć do poprawienia i usprawnienia procesu w kolejnym roku.

8. Poinformuj o rezultatach

Na tym etapie pochwalcie się co wspólnie udało Wam się osiągnąć. Być może uda się Wam swoją pracą zainspirować inne osiedla do wprowadzenia budżetu obywatelskiego! Pomoże Wam w tym poradnik **JAK INFORMOWAĆ?**

Kontakt do koordynatora:

Anna Sikorska

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS

e-mail: asikorska@opus.org.pl

tel: 509 899 449

